

jehož hospodářská správa zavdala podnět k žalobě, a by dle toho řídil žalobu na osobu, jejíž zmocněncem hospodářská správa byla a kterou jedině by pak bylo lze žalovati, jednak, že rozsudek, směřující proti hospodářské správě, jež jako taková nemá právní osobnosti, byl by na dobro bezcenný a nevykonatelný. Ježto pak žalobce houževnatě trvá na tom, že chce míti žalovánu hospodářskou správu jako takovou, nelze proti vůli jeho vycházeti z předpokladu, že snad jen nedopatřením žalován je zmocněnec na místo zmocnitele a nelze pokusiti se o nápravu, jež za tohoto předpokladu byla by snad možná.

Rozhodnutí z dne 23. března 1920 č. j. R I 161/20.*)
S hin.

K výkladu Šu 830 o. z.

Kraj. s. v Uh. Hr. vyhověl žalobě Josefa a Hedviky H. proti J. V. pro zrušení spoluvlastnictví k půllánu, sestávajícímu ze stavení a zahrady, prodejem ve veřejné dražbě.

Žalovaný namítal, že potřebuje nutně sporného stavení, protože má při něm hospodářství (pozemky), kdežto žalobci mají své hospodářství i stavení jinde, a dále namítal žalovaný, že při nynějších poměrech neustálené měny a znehodnocení peněz jest prodej domku (stavení) toho nevčasným a to tím nevčasnější, protože není možno opatřiti sobě bytu a není možno též stavěti domek nový pro nesmírný náklad s tím spojený a že tedy stalo by se rozdělení v nevčas a k jeho škodě.

Soud I. stolice neuznal tyto žalovaným tvrzené okolnosti za takové, které by odůvodňovaly ve smyslu § 830 o. z. námítku, že zrušení to se žádá nevčas neb ku škodě žalovaného.

Druhá i třetí stolice potvrdily rozsudek stolice I.

Důvody III. stolice jsou tyto:

Společník nemovité věci brániti se může žádanému zrušení spoluvlastnictví tím, že prokáže, že zrušení se žádá v nevčas k jeho škodě. Žalovaný také používá těchto obran a spatřuje žádost žalobců ve svém dovolání nevčasnou, že cenová hladina neklesá,

*) Pozn. zasíl. Srovnej rozhodnutí nejvyššího soudního dvoru uveřejněné v Právniku z r. 1887 str. 380.

Pozn. redakce. Ve sporu tomto šlo o nezpůsobilost býti stranou ve sporu. Nezpůsobilost tato nemá však co činiti s nedostatkem pasivní legitimace, jak má za to první instance, ani nemůže býti prostě ztotožňována s nedostatkem procesní způsobilosti, jak činí soud nejvyšší. Ve věci samé ovšem jsou rozhodnutí správná.

nebo nestoupá u všech hospodářských statků stejnoměrně, že toto kolísání cen, které právě v této přechodní době, kdy hrozí obchodní krise následkem uvolněního styku s cizinou, neodolatelného působení světových cen na ceny domácí je téměř nepředvídatelné a neobyčejně prudké a způsobuje, že se nemůže mluvit o tom, že by automaticky stoupla cena nemovitosti o tolik, jako klesla cena peněz a že tím tedy nastává vyrovnaní hodnot. Leč tyto vývody neprokazují, že by žádáno bylo o rozdělení nemovitostí v nevčas nebo ke škodě spoluvlastníka a že odvolací soud potvrdil rozsudek prvního stolu, posoudil věc po stránce právní ne-
správně.

Z těchto vývodů bylo by jedině za to míti, že dočasné hospodářské poměry jsou snad zpravidla pro zcizení nevýhodné, nikoliv však, že by následkem toho v přítomném případě žádáno bylo o zrušení spoluvlastnictví v nevčas.

O zrušení spoluvlastnictví »v nevčas« bylo by lze mluvit jen tenkrát, kdyby se bylo obávali, že docílen bude útržek právě hodnotě nemovitosti nepřiměřený, tedy kdyby se tak stalo v době, kdy nemovitosti v cenách klesaly, a dalo se očekávat, že se po čase poměry utváří příznivěji. Tomu však v případě tomto tak není. Mimořádnými poměry válečnými právě stouply ceny nemovitostí naproti době předválečné několikanásobně a to měrou takovou, že nelze více příznivější doby se nadíti. Ba právě naopak, odklad prodeje těchto nemovitostí na dobu pozdější byl by vzhledem na udání dovolatele samého, že ceny nemovitostí klesají, a se zřetelem na posudek znalecký nedoporučitelný, jelikož stavení jsou většinou ve špatném stavu, takže by na ceně pro tuto svou vadu v budoucnosti jen ztrácela a méně výhodně byla prodána.

Také nelze mluvit o tom, že by rozdělení spoluvlastnictví prodejem způsobilo velikou újmu žalovanému. Takový případ by nastal, kdyby prospěch, jenž by jinak všem spoluvlastníkům patřil, připadl toliko jednomu a nelze proto za takovou škodu míti ztrátu výhod — a jen takové osobní výhody má stěžovatel na mysli, mluvě o stížení hospodářství na svých pozemcích, jež toho neb onoho spoluvlastníka stihne. Ostatně, jak odvolací soud v této příčině podotkl, mohl by žalovaný ztrátě těchto výhod čelit tím, že by stavení ta při soudní dražbě vydražil.

Ani druhého dovolacího důvodu, neúplnosti odvolacího řízení, tu není, a neprávem vytýká žalovaný, že se odvolací soud nezabýval důvodem neúplnosti řízení, vždyť odvolací soud právě naopak vycházeje z hlediska, že tu není odvolacího důvodu ne-

správného právního posouzení věci, dovozoval, že z vývodů těch i vyplývá, že tu není ani důvodu onoho. Důkazy, jež žalovaný nabízel o tom, že by při ztrátě budov, o něž jde, nemohl obdělávati svých pozemků, dále o tom, že jest dnešní doba k prodeji nemovitostí nevhodná, že novostavby vyžadují velikých nákladů, kdežto ceny staveb klesají (dotazem u obch. živnost. komory v Olomouci), konečně o provedených opravách (výslechem stran) a o placení pojistného (dotaz u pojišťovny) nebyly by měly žádného vlivu na posouzení rozepře, poněvadž okolnosti, o nichž měly býti provedeny, neodůvodňují nikterak obrany žalovaným proti žalobě vznesené. Nelze v důsledku toho ani tvrditi, že by bylo bez provedení těchto důkazů důkladné posouzení rozepře po stránce právní vyloučeno, a není tedy tu ani tohoto důvodu dovolacího. Z úvah těchto nebylo dovolání vyhověno.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 8. listopadu 1921 Rv-II. 254-21 Vrch. s. rada Řezba.

Je událostí v dopravě, když cestující po daném již znamení k odjezdu vlaku vystoupí z jednoho vozu, aby přešel do jiného vozu, při tom ale do tohoto se již nedostal, poněvadž hned, jak na stupátko jiného vozu vstoupil, vlak již do pohybu se dal a on pak spadl a úraz utrpěl?

J. H. chtěla dne 30. června 1919 použiti k odjezdu ranního vlaku z Podbořan. Nastoupila do jednoho z prostředních vozů, ale pro jeho přeplnění, ač již mezitím znamení k odjezdu vlaku dáno bylo, vystoupila, aby do jiného zadnějšího vozu přestoupila. Sotva však vstoupila na stupátko zadního vozu, dal se již vlak do pohybu a ona nemohouc se udržeti, spadla a utrpěla úraz na těle.

Krajský soud v M., omeziv jednání na právní důvod žalobního nároku, zamítl žalobu na náhradu škody mezitímním rozsudkem a odsoudil žalobkyni ku náhradě útrat žalovanému eráru s tím odůvodněním, že došel na základě provedených důkazů ku přesvědčení, že doprava vlakem vyvíjela se v daném případě normálně, ježto teprve, když se průvodčí vlaku na znamení, dané jim píšťalou vlakvedoucím, přesvědčili, že již vystupování a nastupování pasažérů je ukončeno, a když dvěře vozů byli uzavřeli, dáno bylo jimi znamení k další jízdě a teprve potom, že dal vlakvedoucí trubkou znamení k odjezdu vlaku.

Po názoru prvního soudu není zde žádné události v do-